

Forfatter: Hertz, Henrik

Titel: Philologen til sin Elskede

Citation: Hertz, Henrik: "Philologen til sin Elskede", i Hertz, Henrik: *Digte fra forskellige Perioder, 1.-4. Deel.*, udg. af Første Deel, 1851-62., s. 100. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: [https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hertz09\\_lev-shoot-workid63183/facsimile.pdf](https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hertz09_lev-shoot-workid63183/facsimile.pdf) (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Digte fra forskellige Perioder, 1.-4. Deel.

Philologen til sin Elskede.

„Svorledes jeg, der har studeert,  
Dy læser i de mange, lærde Bøger,  
Dg Nat og Dag om lutter Visdom søger,  
Opriktigt elske kan en saa forkeert,  
Kanskæe lidt suuk og god, men taasjet Pige,  
Det vil du — sagde mig igaar din Skjæmt —  
Engang for alle vide ret bestemt.“  
— Velan, min Ven! jeg skal dig Grunden sige.

Skjændt ei din Tænkning binder  
Særdeles stærkt en Mand,  
Der tidligt alt blev ført ved Musers Haand  
Omkring blandt Latiens forklarte Minder,  
Jeg hviler fra min Kind ved dine Kinder.  
Dg, hvis end ei din Tale  
Kan hvad du føler klart i Udtryk male,

Jeg dog maa lytte taus, med Andagt næsten,  
Naar du i sed Forvirring standser i  
En høist confus Fortælling om Pipi\*)  
Og troer, jeg kan nok gjætte mig til Resten.

Din Tale, lig en Sang, der falder let  
I Ørene, skøndt Terten selv er flet,  
Er saa vidunderlig i Melodien,  
At Den, der hører Taler, veed et ret,  
Om der er Mening eller ingen Pen.

Vel maa jeg agte nøie,  
Naar jeg vil fatte hvad du har for Die;  
Maa speculere, slutte, passe paa,  
Naar Terten, du behandler, lig de gamle  
Auctorens Skrifter, som vi lærde samle,  
Ved en Lacune stundom gaaer istaa.

Men, er end ei din hele Tale klar,  
Jeg trøster mig ved det, som jeg begriber;  
Til Resten bruger jeg en — Commentar.

— Gvad han, der sang ved Lomi og ved Liber,  
Ved mangt et dunkelt Ord har meent,  
Kandt hans Fortolker aldrig eller seent.

---

\*) En Kanarieugl.

De sjaalne Vink, de hemmelige Rænker,  
Alt, hvad Døds bebred,  
Imens han sukke' under Amors Rænker,  
Derom ei nogen Commentator skrev.

Men jeg, for at forstaae ham, gif tilbage  
Til Kilden, Stoffet for hans Poesie,  
Til Kjærligheds Mysteriet, hvori  
Hans gratisse Skjæmt, hans æmme Klage  
Er udtalt med en Lethed uden Mage.

• Først der, ved dette friske Væld,  
Udgavns jeg fatted', som du vel begriber,  
Der søde, hemmelige Held,  
Der blomstrede for Sangeren ved Liber.  
Jeg fulgte Stalken overalt,  
Og fandt hos dig, Værinde!  
Modellen til den yndige Gestalt,  
Han skildrer af den skjønne Romerinde.  
Men hvad han voveb' med en dellig Liv  
(Ved Bordet med den listige Værtinde)  
Det lærte mig mit Ungdoms viltre Liv  
Beskriveligt og tænkeligt at finde.

Saaledes jeg studeerte Dag for Dag —  
Jeg kan forskifre, med en Iver,  
Som intet Ord, ei noget Sprog beskriver;

Dg meer og meer jig luttrede min Smag,  
Med Livets store Commentar i Haanden  
Jeg fattede min Dindlings-Digter grant.  
Hvad Under, at jeg fandt  
Et blot hans Mening hist og her, men Naanden,  
Der, søgt i Verjets zilige Gebandt,  
Dg i et Udtryks Gratie, forsvandt  
For Philologerne, der øngflligt binde  
Lil Lerten sig og — ofte gaae iblinde.

— Dg, hbergang du, min elassifste Veninde!  
Med Bryftet fulkt af Eftovs Elegier  
Vil tolke gjennem Salens Lyng  
Den hemmelige Sang,  
Der lever i din Sjæl i fjonne Melodier,  
Men — rødmeende forplumrer dig og tier;  
Hbergang jeg med Besvær maa sanke  
Af kaudrede Lirader,  
Forlegne Smil, af skjelmste Trak og Lader,  
Hvor det er gjørligt, Hælvten af din Tanke:  
Da tænker jeg som faa: de Gamles Skrifter  
Har ogjaa tidt i Tankegangen Mifter.  
Min Bert Dvid  
Forstod jeg først fra Bunden,  
Da Amors Hænker i min egen Lid  
Lil det Forblommende mig viste Grunden.

Er min Venindes Tankegang confuus,  
Saa kan den uden Spørgsmaal commenteres,  
Naar af min egen Elfskovs-Muus  
Den dunkle Tale viseligt suppleres.  
Af hendes hele Væsen maa, jeg troer,  
En Philolog forsøge  
At finde Meningen, der nulligviis kan svøge  
I mangen Sætning, mangt et enkelt Ord.

Er Billedstøtte lig, hvor Alt  
Er udtrykt i den yndige Gestalt,  
Dg Sjælen klæber  
Beltalende, men taus, ved stumme Læber:  
Som denne blev, erkjender jeg med Lyst,  
Dit Legems skjønne Former ene  
Et Udtryk for den englerene  
Dg dybe Sjæl, der brømmer i dit Bryst.  
Din Tales Mand forklares  
Af Legemet, hvori din Mand bevares,  
Saaledes som man lidt af Statuen forstod  
En dunkel Indskrift paa dens Fod.

At, ingen Gemsterhvis interpreterer  
Saa grundigt som det søde Smil,  
Der følger stamfuldt med din Tales Sil;  
Dg ingen Ventkley dechiffierer

Saa tydeligt en Naastands sande Grund  
Som i et trofast Rys din Purpur-Mund.

Hvorofte, naar du med narcissist Unde  
Fortæbes i dig selv og nøler,  
Imedens du fortæller hvad du føler,  
Men glemmer hvad du vilde smukt begynde,  
Og rødmer, standser, indtil jeg  
Kan hjælpe dig saa suaat igjen paa Vej;  
Hvorofte bliver da denne Nædmen ikke  
En sanddru Commentar,  
Der giver mig den Mening, der skal stikke  
I et saa godt som himmelfaldet Svar.

Hvorofte, naar du demonstrerer  
Med Hænder og med Armene, men veed  
Lilfsdt aldeles ikke meer Væftek,  
Hvorom du selv saa heftigt disputerer;  
Og lidt fortrydelig med et „ved Gud“  
Forsiktrer mig, jeg hører aldrig efter  
(Endskjøndt jeg passer paa af alle Kræfter)  
Og bryder endeligt i Latter ud:  
Hvorofte var da ikke denne Latter  
Et Middel til at jeg begreb dig atter;  
Hvorofte fyldte Smilehullet ud  
Det Hul, der i din Tale gjorde Brud!

Dg naar du lægger Fingeren paa Næsen  
 Dg vil med Dybfind tolke mig en Ting,  
 Dg jeg maa lee — tilgiv mig! — ved Fadaisen,  
 Saa jeg i begge Siderne faaer Sting:  
 Saa er det denne Finger, denne Næse,  
 Der lader mig din skjulte Mening læse.

Dit Die, dine Læber og din Mund,  
 Dit Bryst, din Nakke, dine saure Kinder,  
 Paa hvilke Røddnen stiger og forsvinder,  
 Saa tidt i Sjælens hemmeligste Grund  
 Et hurtigt Indtryk Herredømmet vinder;  
 Dit Ansigts ubeskrivelige Træk,  
 Der aldrig, selv ved stærke Lidenskaber,  
 Som Drebe, Frygt og Affly eller Stræk,  
 En af Naturen tilbeelt Dade taber;  
 Din Tales udtrykfulde Klang;  
 Den Tone-Strøm, der sagtens Intet siger,  
 Men dog som Sprogets Melodiers Sang  
 Med Floitens Bellød fra din Læbe stiger;  
 Ja selv din lette, grattløse Gang,  
 Hver lille Haandbevægelse, der giver  
 Dit Ord et Eftertryk, jeg ei beskriver,  
 Dg din jomfruelige, ranke Væxt,  
 Er Commentaren til din Tales Text.



Men, af! jeg maa bekjende, min Veninde!  
At ofte, naar vi jammen discoureere,  
Og jeg fordybet vil studere  
Dit Aafsyns Træk, din Mening klart at finde,  
Bemærker jeg for tilbigt, at jeg har  
Forelsket mig i Textens Commentar; —  
Bemærker jeg, de lærde Noter håndse  
Med saadant Skjønhed til den magre Text,  
At jeg tilbids er ganske som forher't,  
Og Intet uden Noierne kan sandse.

---